

informat

enje
enje
enje
gorenje
gorenje

List za obveščanje delavcev velenjskega dela SOZD Gorenje—Št.42.—Leto XVII.—Titovo Velenje, 26.8.1982

Samoupravljanje

6. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Na osnovi določil 14. člena poslovnika delavskega sveta delovne organizacije Gorenje TGO, n. sol. o., Titovo Velenje, sklicujem 6. redno sejo delavskega sveta delovne organizacije Gorenje TGO. Seja bo v petek, dne 27. avgusta 1982 ob 11. uri v prostorih sejne sobe restavracije.

Predlagam naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 5. redne seje DS DO z dne 28. junija 1982
2. Pregled izvajanja sprejetih sklepov s prejšnje seje
3. Obravnava in sprejem:
 - a) plana DO Gorenje TGO za leto 1982
 - b) sanacijskega programa DO Gorenje TGO
 - c) sanacijskega programa GKE
4. Obravnava poročila o poslovanju firme GKE za prvo polletje 1982
5. Razno in delegatska vprašanja.

Predsednik delavskega sveta
Viktor Vaupot

OBRAZLOŽITEV DNEVNEGA REDA ZA 6. redno sejo DO

K 1. in 2. točki:

V skladu s 47. členom poslovnika o delu DS DO Gorenja TGO se zapisnik predloži delavskemu svetu v potrditev.

Pregled izvajanja sprejetih sklepov na 5. redni seji DS DO bo podan na seji.

K 3. točki:

Glede na sprejeti rokovnik o ob-

ravnavi in sprejemanju planskih in sanacijskih dokumentov tozgov in DO ter sanacijskega programa GKE, so delavci tozgov v času od 17. do 18. avgusta 1982 na delavskih svetih obravnavali te dokumente ter jih podeli v obravnavo in potrditev oziroma v sprejem delavcem po samoupravnih skupinah, ki so potekale v času od 17. do 20. avgusta 1982.

Delavski sveti so v času od 23. do 24. avgusta ugotavljali o sprejemu teh aktov. Delavski svet DO Gorenje TGO sprejme plan DO, sanacijski program DO ter sanacijski program GKE potem, ko ugotovi, da so ga sprejeli vsi tozdi v DSSS.

Podrobnejša obrazložitev in pregled sprejemanja bosta podana na seji istočasno pa bodo poda-

na tudi vsa vprašanja in pripombe, ki so se izoblikovale med razprave.

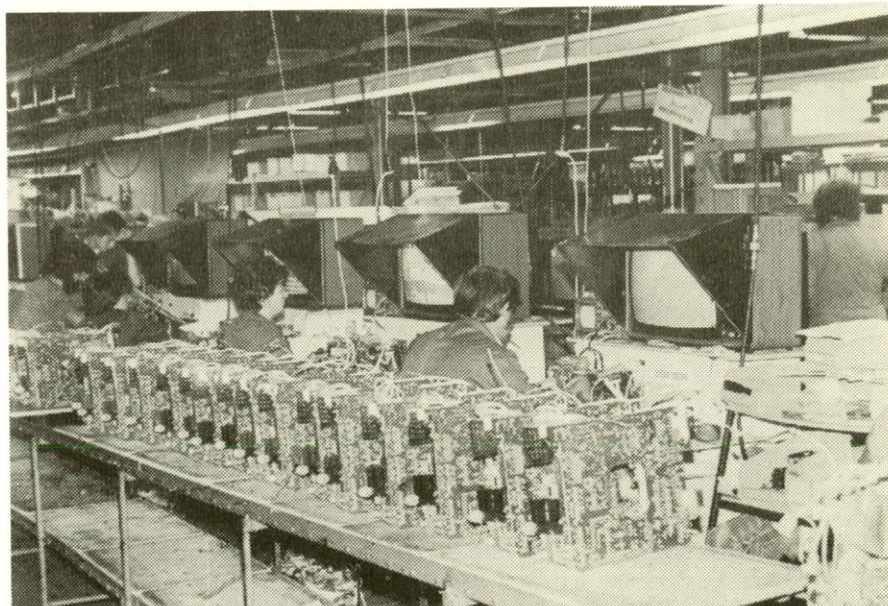
K 4. točki:

Izvleček iz poslovnega poročila GKE za I. polletje 1982 je bil posredovan vsem delegatom in v samoupravne delovne skupine.

K 5. točki:

Dne 18. maja 1982 je delavski svet DO sprejel ugotovitveni sklep o soglasju tozgov in DSSS za pričetek gradnje 45-stanovanjskega poslovnega objekta E 1 v soseski Šalek II in zagotovitvi sredstev. Naknadno je bilo ugotovljeno, da zaradi neusklajenih finančnih podatkov med Gorenjem in LB le-ti niso bili podani v pravih višinah. Služba za stanovanjsko gospodarstvo je tozdom in DSSS predlagala sprejem dopolnilnega sklepa.

DS DO sprejme dopolnjen ugotovitveni sklep.

Spremembe zakona o delovnih razmerjih

Zbor združenega dela Skupščine SRS je na seji 14. julija 1982 sprejel zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih, ki je objavljen v Uradnem listu SRS, št. 27 z dne 23. julija 1982, veljati pa začne 31. julija 1982.

Novela zakona prinaša naslednje bistvene novosti:

1. Sprejem pripravnikov vsako leto

Delavci TOZD so dolžni v vsakem koledarskem letu skleniti delovno razmerje z določenim številom pripravnikov. To število morajo določiti v skladu s kadrovskim načrtom TOZD in s samoupravnim sporazumom o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini — vsako leto najkasneje do 31. decembra.

2. Razporeditev v drug kraj

Novela zakona prepušča prerazporejanje delavcev iz kraja v drug kraj samoupravnemu odločanju, ki naj določi primere in pogoje za tako prerazporeditev na delo — brez privolitve delavca. Vendar pa se v takem primeru ne smejo bistveno poslabšati življenjski pogoji delavca in njegove družine.

3. Razporeditev na delo izven DO oziroma SOZD

V primeru „tehnološkega presežka“ delavcev predvideva novela zakona možnost zagotovitve pravice dela z družbenimi sredstvi takim delavcem tudi izven sestave delovne organizacije oziroma sestavljene organizacije združenega dela in sicer na podlagi sporazuma organov upravljanja obeh OZD.

Novela zakona daje delavcu pravico, da na podlagi sporazuma organov upravljanja obeh OZD preide na delo v drugo OZD izven DO oziroma SOZD tudi v primerih, ko mu je TOZD po zakonu dolžna zagotoviti delo, v okviru TOZD, delovne organizacije ali sestavljene organizacije združenega dela pa ni ustreznih del oziroma nalog, ki bi jih tak delavec lahko opravljal.

4. Za največ 6 mesecev v drugo TOZD

Novela zakona upošteva tudi sedanje zaostrene gospodarske razmere, zaradi katerih pride do pomanjkanja surovin in repromateriala. Začasnega zmanjšanja, delovnega programa posamezne OZD in podobno. V takih primerih, ko naj bi delavec ostal brez dela, ga lahko TOZD začasno razporedi na delo v drugi TOZD, vendar največ za šest mesecev. Kdaj in ob kakšnih pogojih lahko pride do take začasne razporeditve delavca, določi Samoupravni splošni akt po predhodnem sporazumu organov upravljanja obeh TOZD.

5. Neenakomerna razporeditev delovnega časa

Zaradi učinkovitejšega razporejanja delovnega časa novela zakona določa, da je lahko čas med letom neenakomerno razporejen tudi v primerih, če to zahteva narava dejavnosti v TOZD ali če to zahteva narava določenih del oziroma nalog zaradi organizacije dela, boljše izrabe delovnih sredstev, racionalnejše izrabe delovnega časa in v drugih podobnih primerih, ki so določeni v samoupravnih

splošnih aktih. V vseh naštetih primerih se upošteva 42 urni delovni teden kot povprečna delovna obveznost posameznega delavca v obdobju največ do enega leta.

6. Sezonske dejavnosti — povprečje 42 ur v vsem letu

Zaradi nesamoupravnega ravnanja delavcev v mnogih TOZD s sezonskim značajem dela se le-ti ne poslužujejo že sedanje možnosti zakona o delovnih razmerjih o prerazporeditvi delovnega časa med letom. Zato novela zakona določa obveznosti delavcev v TOZD s sezonskim značajem dela, da razporedijo delovni čas tako, da traja v času sezone več kot 42 ur na teden, izven sezone pa manj kot 42 ur na teden, vendar kot povprečna 42 urna tedenska delovna obveznost delavca v obdobju največ do enega leta.

7. Za dodatno delo soglasje obeh TOZD

Zaradi precej pogostega manipuliranja z možnostjo zaposlovanja delavcev do ene tretjine polnega delovnega časa poleg rednega delovnega časa novela zakona zaostre to možnost zaposlovanja s tem, da morajo k takemu dodatnemu delu delavca dati soglasje organi upravljanja obeh tozdov. Določena dela oziroma naloge strokovnjakov se morajo vsakih 12 mesecev tudi objavljati, dokler se ne prijavijo nezaposlene ali delno zaposlene osebe, ki ustrezajo razpisnim delovnim pogojem.

8. Nadur največ 30 na mesec

Zaradi zaostritve pogojev za opravljanje dela preko polnega delovnega časa novela zakon določa, da ga delavci ne smejo uvesti, če ga je mogoče opraviti z ustrežno smotno organizacijo in delitvijo dela, razporeditvijo delovnega časa, z uvajanjem novih izmen ali zaposlitvijo novih delavcev. Če pa družbeni interes in narava dejavnosti terjajo uvedbo dela preko polnega delovnega časa, sme posamezni delavec v enem mesecu opraviti največ 30 ur, razen pomorščakov, ki smejo opraviti do 86 ur na mesec.

9. Najdaljši letni dopust 45 dni

Novela zakona skrajšuje najdaljši letni dopust od sedanjih 60 na 45 delovnih dni, kajti v praksi se ta insitut nepravilno razlaga oziroma celo zlorablja.

10. Razmerja z udeleženci usmerjenega izobraževanja

Kot novost uvaja novela zakona, da naj delavci v TOZD določijo v samoupravnem splošnem aktu osnove za urejanje medsebojnih razmerij delavcev in udeležencev usmerjenega izobraževanja. Poleg pravic, obveznosti in odgovornosti, ki jih imajo udeleženci usmerjenega izobraževanja pri opravljanju proizvodnega dela oziroma delovne prakse in pri praktičnem pouku v skladu z zakonom o usmerjenem izobraževanju, morajo delavci določiti v samoupravnem splošnem aktu tudi druge medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ter pogoje za njihovo uresničevanje. Vsak udeleženec usmerjenega izobraževanja bo moral s podpisom izjave, da sprejema pravice, obveznosti in odgovornosti določene v samoupravnem splošnem aktu, vzpostaviti medsebojno razmerje z delavci tozda. Pristojni samoupravni organ tozda pa bo moral odločati o posameznih pravicah, obveznostih in odgovornostih posameznih udeležencev usmerjenega izobraževanja.

11. Neopravičen izostanek — prenehanje delovnega razmerja

Zaradi uskladitve z zakonom o združenem delu in zaradi

zaostrovanja delovne discipline novela zakona določa obveznost, da morajo delavci v samoupravnem splošnem aktu določiti število dni neopravičenega izostanka z dela, ki ne sme biti manjše od 5 in ne večje od 7 delovnih dni v obdobju šestih mesecev, za katerega se mora izreči disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja.

Novela zakona določa še druge primere hujših kršitev delovnih obveznosti, ki jih določijo delavci v samoupravnem splošnem aktu, zaradi katerih se bo moral izreči disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja. Pri opredelitvi v zakonu določenih primerov hujših delovnih dolžnosti morajo delavci v samoupravnem splošnem aktu upoštevati, ali zaradi hujših kršitev prihaja do motenj v razmerjih pri opravljanju del oziroma nalog, predvsem pa, ali prihaja do večje materialne škode oziroma do nevarnosti za nastanek take škode, hujših posledic za pravice delavcev, do posledic ali nevarnosti za njihovo življenje in zdravje ali do bistvenih motenj v samcupravnih odnosih.

12. Odstranjenega delavca na katerokoli delo

V primeru neobvezne odstranitve delavca z dela je dostiokrat nemogoče razporediti delavca na druga dela oziroma naloge, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma z delom pridobljeni delovni zmožnosti, ker takih del oziroma nalog ni v tozdu. Zato novela zakona dopušča možnost, da se tudi v takem primeru lahko delavec razporedi na katerokoli dela oziroma naloge v TOZD.

13. Objava del, ki jih opravlja delavec s pogoji za polno pokojnino

Zaradi zaposlovanja mladih strokovnjakov in izboljševanja izobrazbene strukture delavcev v TOZD je v noveli zakona določeno, da lahko pristojni organ TOZD da soglasje, da delavec, ki izpolni pogoje za polno osebno pokojnino, nadaljuje delovno razmerje le pod pogojem, da se na oglas ali javni razpis del oziroma nalog, ki jih opravlja tak delavec, ne prijavi kandidat, ki izpolnjuje razpisne pogoje. Oglas oziroma javni razpis del in nalog je treba objaviti tri mesece, preden delavec izpolni pogoje za polno osebno pokojnino ter ga ponavljati vsako leto, dokler se ne prijavi ustrezní kandidat.

14. Pogodba o delu v soglasju z „matično“ TOZD delavca

Novela zakona določa, da se pogodba o delu lahko sklene z delavcem le ob pogoju, da je podano pismeno soglasje pristojnega organa TOZD, v kateri je v delovnem razmerju, razen kadar bo šlo za opravljanje kratkotrajnih začasnih ali občasnih del, ki trajajo največ do 7 dni v posameznem koledarskem letu.

15. Izjeme za nadurno in pogodbeno delo še dve leti

V prehodih in končnih določbah novela zakona določa, da do 31. 7. 1984 lahko delo preko polnega delovnega časa nad 30 ur na mesec, toda ne več kot 48 ur na mesec in delo po pogodbi o delu nad 60 dni, toda največ 90 dni v posameznem koledarskem letu, odobri pristojni organ občinske skupnosti za zaposlovanje v posebej upravičenih primerih.

Pravna praksa,
časopis za pravna vprašanja,
št. 5/82, 29. 7. 1982

Proizvodnja in prodaja

V mesecu juliju smo v Gorenju TGO proizvedli izdelkov v skupni vrednosti 763.648 tisoč dinarjev (97 % operativnega plana). Na domačem trgu smo prodali izdelkov v višini 463.495 tisoč din, izvozili pa v vrednosti 261.260 tisoč din. Plan prodaje na domačem trgu je bil dosežen z 92 %, v izvozu pa le 59 %.

Poglejmo še primerjavo in vrednost proizvodnje, ki so jo dosegle naše temeljne organizacije v prvih sedmih mesecih letošnjega leta!

TOZD	Januar-julij 1982	% primerjal. z oper. plan.	% primer. z lanskim obdobjem
Kuhalni aparati	47.186	90	92
Štedilniki	202.740	95	96
Elektronika T. V.	9.145	50	33
Elektronika Ptuj	16.365	39	58
Pohištvo	87.387	87	84
Pralna tehnika	178.453	92	86
Hladilna tehnika	137.982	84	139
Zamrzovalniki	157.665	78	86
MGA Nazarje	551.316	103	97
Gradbeni elementi	11.308	100	97

POSLOVNA POROČILA

V prejšnji številki Informatorja smo objavili skrajšano poročilo o poslovanju delovne organizacije Gorenje Raziskave in razvoj. Pri prepisovanju podatkov o poslovanju je prišlo do neljube pomote pri podatku za dohodek oziroma porabljenega sredstva. Za pomoto se opravičujemo. Danes objavljamo popolne podatke o rezultatih poslovanja v DO Gorenje Raziskave in razvoj.

	v 000 din	
	plan 1982	doseženo od 1.1. do 30.6. 82
CELOTNI PRIHODEK	57.350	24.889
Porabljenega sredstva	18.749	9.228
DOHODEK	38.601	15.661
Razpored doh. po namenu	8.210	4.552
ČISTI DOHODEK	30.391	11.109
Razporeditev čistega dohodka		
Del ČD za oseb. doh.	24.750	9.977
Del ČD za stan. izg.	2.413	709
Del ČD za druge nam. SP	1.250	31
Del ČD za rezervni sklad	1.000	392

V prvih dveh mesecih smo imeli za 130 mio manjše možnosti uvoza kot je potrebno ali 74 % potreb. Temu primerno je bilo doseganje planov. Tem težavam so se pridružile še neredne dobave domačega materiala. Zanesljivejši so le od dobaviteljev, katerim sami uvažamo repromaterial.

Iz plana Gorenje TGO

Sreča v zelenju in cvetju

Od 1. do 5. septembra bo na Muti ponovno živahno, saj se začenejo prireditve ob že tradicionalni razstavi zelenega programa sozda Gorenje.

Letos bo glavni poudarek na razstavi namenjen intenzivnejšemu pridobivanju hrane na manjših površinah, sodobni ureditvi bivalne okolice in sodobni tehnologiji pridobivanja in hlajenja mleka. Ob strokovnih predavanjih na te teme bodo na Muti prikazali tudi uporabo vrtnega in cvetličnega orodja in mehanizacije, hkrati pa bodo priredili tudi kulturne in športne prireditve.

Ob prireditvah velja omeniti še 100-letnico gasilskega društva Muta in parado cvetja, ki bo v nedeljo, zadnji dan prireditev na Muti.

Pridobivanje hrane na manjših površinah je vse bolj aktualno, zato smo se tudi odločili, da v Informatorju objavimo na to temo posebej pripravljen sestavek.

INTENZIVNEJŠE PRIDELOVANJE HRANE NA MANJŠIH POVRŠINAH

Sreča je v nas, je v življenju, ki ga živimo preprosto in iskreno, je v otroškem pogledu, ki spremlja ptico v letu, kapljo rose, ki polzi po listu, metulja, ki se z nežnimi krili dotika cvetlice. Gledamo otroka, kako raste, teka z razprtimi rokami, da bi vanje zajel vse radosti sveta. Zdaj, tu, v zelenju in cvetju. Gledamo, kako raste, da bi nam nekoč vrnil skrb. Tako kot seme, ki v zemlji, potem ko vsrka vase vse njene sokove, vodo in toploto sonca, vzklije, da bi nam s plodovi vrnilo naš trud.

Kako že pravi pesnik? „Sveta si zemlja, in blagor mu komur plodiš z oljem mu lečiš razpokano dlan, shrambe mu polniš in vino mu vračaš za znoj.“ Neizmerne zaklade nam ponuja zemlja, polna je skrivnosti in, ko jih odkrijemo nam poplača. A treba ji je znati prisluhniti, jo obdelati, gnojiti, okopavati, zalivati. Vedeti moramo, kaj vse potrebuje seme, da bo zraslo in obrodilo.

Življenje rastline je zapleteno. Veliko je še neznanega, a nekaj vemo. Rastlina življenje najbolje odraža s svojo rastjo. In v šoli se učimo, da ima zelena rastlina neko posebno lastnost, da lahko usvaja ogljikov dioksid in vodo. Oboje kemično spremeni predvsem v sladkor in škrob. Temu procesu pravimo asimilacija. Asimilacija je mogoča le v zelenih delih rastline, kjer so drobna klorofilna zrnca, ki s pomočjo fotosinteze črpajo sončno energijo. Fotosinteza je drugo ime za asimilacijo. Tako ji pravimo zato, ker je vezana na sončno svetlobo. S fotosintezo torej lahko nakopičimo sončno energijo v rastlini. Prav zato je človek tako zelo vezan na rastline, ki poleg tega, da mu dajejo hrano, skrbijo za naravno ravnotežje in varstvo okolja.

Prav zato je tako pomembno, da vemo, kako lahko posredno ali neposredno vplivamo na rast in razvoj rastline. Neposredno lahko vplivamo na talne pogoje, seme, vodo, oskrbo s hranili, preprečujemo škodljivce in zatiramo bolezni ter plevel.

Rastlini moramo torej pravilno pripraviti zemljo, jo obdelati, uporabiti moramo kakovostno seme in sadike, ki

odgovarjajo podnebju, jih pravilno razporediti, da smotno izrabimo prostor. Rastline moramo oskrbovati z vodo od setve do spravila pridelka, dajati jim moramo gnojilo, odstranjevati škodljivce in zatirati plevel s primerним orodjem in stroji ter s pomočjo nekaterih kemičnih sredstev. Rastline pravilno menjamo v določenih časovnih zaporedjih. Pravimo, da kolobarimo, pri čemer pa ne smemo pozabiti na metuljnice. Metuljnice, mednje sodi tudi grah, žive namreč v simbiozi z mikroorganizmi, ki lahko neposredno izkoristijo dušik iz zraka, čemur pravimo biološka vezava dušika.

Da bi čimveč pridelali in bi bil pridelek čimbolj kakovosten, moramo rastlini zagotoviti tudi dovolj svetlobe, toplote in relativne zračne vloge. Optimalne klimatske pogoje jim lahko nudimo seveda le v zaprtih objektih, v rastlinjakih. Lahko pa si pomagamo tudi z enostavnimi pokrovnimi pripomočki, kot so plastenjaki in tople grede, in tako rastlinam nudimo čimveč toplote, ki je v naših klimatskih razmerah največkrat odločujoča.

Za uspešen pridelek je potrebno torej znanje; da bi lahko intenzivno pridelovali, je to znanje še pomembnejše. In kaj je to intenzivno pridelovanje hrane? Tisti, ki gospodar no izkoristi vsak košček svoje zemlje, pri čemer ji ne pozabi vračati njenih organskih snovi ter jo tako bogati, pridelek pa kaj najbolj smotno uporabi, prideluje intenzivno.

Orodje in mehanizacijo uporablja praktično vse leto. Mehanska obdelava tal je namreč zelo pomembna za nemoten razvoj rastline. Od površine, ki jo obdelujemo, je odvisno, ali se bomo odločili za ročno orodje, strojne pripomočke ali pa bomo uporabili oboje. Sodobno ročno orodje je izdelano predvsem kot vlečno orodje, z njim skušamo doseči ugoden položaj telesa pri delu, čimvečjo storilnost in enakomerno delovno globino.

Jeseni obdelamo tla, zato da voda lahko neovirano pronicata v globino, zemlja pa je podvržena delovanju mraza, kar ugodno vpliva na njeno strukturo. Spomladi dodamo tudi organska gnojila, zemljo zrahljamo in tako prekinemo kapilarni sistem izhlapevanja vlage. Potem, ko zdrobimo grude in enakomerno zakopljemo anorganska gnojila, je zemlja pripravljena za setev. Pravočasna in enakomerna setev pa je pogoj za dobro žetev. Enakomerna setev v vrsti in med vrstami namreč omogoča rastlini, da dobi dovolj zraka, svetlobe in sonca. Pri tem nam pomagajo pripomočki za setev kot so črtala, sejalec in sejno kolo.

Od setve do spravila pridelkov, se pravi v času vegetacije, pa skrbimo za rastline tako, da jih plitko obdelujemo, okopavamo. S prekopavanjem ohranjamo vlogo in omogočimo, da korenine dobivajo dovolj vode in zraka, saj odstranjujemo tudi plevel. V zračni, topli in vlažni zemlji rastlina tako neovirano raste.

V intenzivno obdelani zemlji se organske snovi hitreje razkrajajo, zato jih moramo takšni zemlji dodajati. Življenje rastlin v naravnem okolju poteka namreč v določenem sklenjenem krogotoku. Rastline iz posameznih enostavnih elementov gradijo s pomočjo svetlobe sestavljene organske spojine. V zaključni fazi rastlin začnejo odmirati, vključijo se drobnoživke, ki ponovno razgrajujejo te sestavljene spojine v enostavnejše oblike. Tako se rastline v naravi preskrbljene s hrano. Ni ta naravni krogotok prekinemo, ko pridelek pospravimo in ostankov ne vračamo. Drobnoživke odmirajo, ker ima zemlja premalo organskih spojin, naravni razvoj rastlin je onemogočen. Da bi vzpostavili naravni krogotok teh rastlin in, kljub intenzivnemu pridelovanju, omogočili hiter in zdrav razvoj, si pomagamo s kompostom. Kompostiramo razne zdrave ostanke rastlinskega in žival-

Gorenje — Muta:
Pred tovarno kovanega
poljedelskega orodja

skega izvora, ki jih enakomerno zrežemo in zdrobimo ter tako pomešamo, da je vse skupaj zračno in lahko drobno-živke uspešno delujejo. Razgradnja organskih odpadkov, krajše humifikacija, mora biti hitra, da se posamezni mikro in makro elementi kar najbolj ohranijo. Pri tem je potrebna tudi vlaga, kompostni kup pa mora biti pokrit in v senci. Pri pripravljanju komposta si lahko pomagamo s stroji in s pospeševalci razkroja ali naravnimi koncentraty drobno-živk ter z že izdelanimi komposterji. Kompost moramo znati tudi pravilno uporabiti. Še ne popolnoma dozorelega potresemo le po površini, dozorelega pa plitko zakopljemo. Zelenjavni vrst praviloma oskrbujemo s kompostom že jeseni, za večletno rast na primer sadja pa je najprimernejši sistem mulčenja, ko s kompostom pokrivamo le zgornje sloje. Če hočemo pridelovati zdravo in svežo hrano, moramo torej skrbeti, da so tla rodovitna, humusna.

Ne smemo pozabiti tudi na vodo, na zalivanje. Ne bodimo preradodarni in tudi ne preskopi z njo. Rastline oskrbujemo z vodo samo takrat, ko je nujno potrebno, ker prekomerno namakanje tal premočno izpira anorganska hranila. Namakamo le zgodaj zjutraj ali pozno zvečer, saj temperaturne razlike lahko rastline šokirajo. Načinu, s katerim zalivamo rastline po celi površini s pomočjo ročne zalivalke ali cev-nih sistemov, pravimo klasičen način. Pri takem načinu porabimo veliko vode, zato se v novejšem času vse bolj odločamo za poseben sistem „kapljičnega“ dodajanja vode. Vodo dodajamo po kapljicah, neposredno h koreninam rastlin. Na ta način porabimo manj vode, manjša je tudi izguba hranilnih snovi, nadzemni deli se ne navlažijo toliko, rastline enakomernije dozorevajo in pridelek je tako višji in bolj kakovosten.

Tako, na obdelano, pripravljeno zemljo smo posejali seme, to je vzkalilo, vzbrstelo, imelo je dovolj sonca, toplote in vlage, dodajali smo mu gnojila in kompost, zrahljali smo mu zemljo, uničili plevel in jeseni pospravili bogat pridelek. V tem času smo izgubili nekaj kilogramov, zagoreli smo, otroci so se natekali in nadihali svežega zraka, pozabili smo na dolgčas, niso nas jezile visoke cene na tržnicah. Izračunali smo sicer, koliko smo prihranili s svojim delom. Še bolj pomembno pa je to, da smo, ne le zmanjšali družinske izdatke, ampak preživeli prijetno, zanimivo, za nas in otroke poučno pomlad in poletje. Veliko smo se naučili, o sebi, o rastlinah, o naravi, od katere smo vsi in vse bolj odvisni.

Pridelali smo več kot trenutno potrebujemo, ostanek pa bomo skrbno shranili v dobro klet, podpisnico in seveda v zamrzovalno skrinjo, ki nam bo ohranila sadje in zelenjavo, da bo vitaminov dovolj tudi za vso dolgo zimo.

KOLEKTIVNO ZAVAROVANJE

V kadrovskem sektorju so opazili, da precejšnje število naših sodelavcev, zavarovancev ne pozna svojih pravic iz kolektivnega zavarovanja, ali pa sploh ne vedo nič o tem zavarovanju.

Želeli smo, da naše stalne potnike in seveda vse sodelavce spomnimo na temeljne pravice, ki izvirajo iz kolektivnega zavarovanja, zato smo zaprosili tovarišico JOŽICO TERA-NOVO, ki skrbi za kolektivno zavarovanje delavcev, naj nam strne nekaj temeljnih informacij oziroma navodil za uveljavljanje pravic iz kolektivnega zavarovanja naših delavcev.

— Ob zaposlitvi v Gorenju je vsak delavec kolektivno zavarovan in si pridobi pravice, ki izvirajo iz tega zavarovanja.

Za kolektivno zavarovanje vsak delavec iz svojega mesečnega osebnega dohodka prispeva 10 din, delovna organizacija pa dodatnih 20 din na zaposlenega. Kolektivno zavarovanje velja za vse nezgode, ki se delavcu pripetijo v delovnem času, na poti na delo ali z dela, ali doma, oziroma kjerkoli v času 24 ur.

Premije so naslednje:

— za 100 % invalidnost	244.712,00 din
— za smrt po nesreči	122.356,00 din
— za naravno smrt	19.200,00 din

Vsako nezgodo, ki ga doleti, lahko delavec prijavi v kadrovski sektor vsak dan, soba 4 ali telefon 390 oziroma 628.

Naši delavci, zaposleni po vsej Jugoslaviji, lahko nezgodo ali nesrečo prijavijo pri skupnosti zavarovanja na območju, kjer delajo in živijo.

Ta prijava mora priti tudi v delovno organizacijo, oziroma kadrovski sektor Gorenje TGO.

Ob prijavi nesreče morajo zavarovanci poslati tudi zdravniške izvide, ob delovni nezgodi ali nezgodi na poti na delo ali z dela, pa naj priložijo tudi prijavo o nezgodi pri delu, ki jo izpolni delavec varstva pri delu ali druga odgovorna oseba.

V primeru naravne smrti delavca njegovi svojci ali sodelavci ob prijavi smrti pošljejo tudi mrliški list oziroma poročilo o smrti delavca. Svojci umrlega delavca lahko vložijo tudi zahtevek za nadomestilo ob smrti zavarovanega delavca.

Naš pogovor

STANKO KRAJNC

Stanko Krajnc se je rodil leta 1956 v Gornjem Doliču. Osnovno šolo je obiskoval v Mislinji, nato je bil nekaj časa doma, aprila 1974 pa se je za posilil v Gorenju. Vendar pa je v tozdu Številniki delal le štiri mesece, saj je našel novo zaposlitev v Slovenj Gradcu. Po štirih letih dela v gradbeništvu se je znova odločil za Gorenje, kjer je leta 1978 začel delati v skladišču materiala v tozdu Pralna tehnika kot transporter.

„Naj kar povem, kako je z delom v skladišču. Premalo prostora je v njem. Tudi za embalažo bi morali imeti svoje prostore, saj je prevečkrat izpostavljena dežju. S stabilizacijskimi ukrepi pa bi mcrali začeti že pred petnajstimi leti . . .“

Vendar se s Stankom nismo pogovarjali le o njegovem delu, temveč o alkoholizmu, zdravljenju in še o čem.

Krivdo, da je postal alkoholik, Stanko pripisuje domačim razmeram, v službi pa ni imel večjih težav. Res je prišel vinjen na delo, vendar tega nihče ni opazil. V letu 1979 in 1980 pa je bilo vse huje.

Stanko Krajnc: *„Odločno moramo stopiti v boj proti alkoholizmu . . .“*

„Tudi zdravje se je vedno bolj slabšalo. Doma je delo zastajalo, saj mi ni bilo za delo, le na to sem mislil, da bi pil . . .“

Stanko pa je kmalu spoznal, da je edina rešitev le v zdravljenju. Tako je 4. novembra 1981 odšel na trimesečno zdravljenje v Vojnik. Tam je spoznal, kakšno zlo je pravzaprav alkohol. Človek lahko propade . . .

Najhuje je, ko se bolnik ničesar več ne zaveda. Čuval sem bolnika v hudem stanju. Bil je v borbi, v napadu, z mitraljezom, na jurišu, metal bombe . . . Res je veliko takšnih primerov. Vendar pa

moram povedati, da je osebe v Vojniku prijazno in med zdravljenjem sem se dobro počutil. Ni pa tako hudo kot govorijo ljudje. Seveda je vse odvisno od bolnika, od tega, če že ozdravljeni alkoholik ponovno pride ne zdravljenje . . .“

Stanko je razmišljal tudi o tem, koliko stane družbo takšno zdravljenje. V dveh mesecih 80.000 dinarjev in če zdravljenje ni uspešno, gre toliko denarja v nič. Sedaj se počuti dobro in niti na misel mu ne pride, da bi ponovno pil. Trdno je odločen, da bo močnejši od alkohola. Kritično pa je ocenil pojav proslavljanja rojstnih dni in podobnih dogodkov, ko tudi predpostavljeni dopuščajo, da se popije kozarec vina. To pa še ni vse. Marsikdaj so preveč strpni, tudi do tistih, ki zaradi alkohola dobijo plačan dopust, tudi bolniško in podobno. V takšnih primerih bi morali ostro ukrepati, najprej disciplinsko, nato pa z zahtevo po zdravljenju ali pa odpustitvi z dela! In če bi bilo tako, bi bilo tudi manj alkoholikov!

Veliko pa Stanku pomeni tudi zaupanje sodelavcev, ki so ga ponovno sprejeli medse kot treznega, zdravega človeka.

„Vsako delo, ki ga dobim, lažje opravi . . .“

USPEH NAŠIH GASILSKIH ENOT CZ

Naši gasilski enoti — ženska in moška — sta dosegli na občinskem tekmovanju v Šmartnem lep uspeh. Moška desetica je bila prva, ženska pa druga.

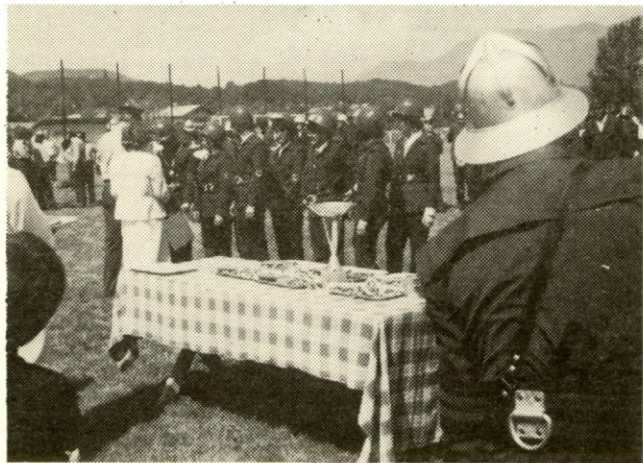
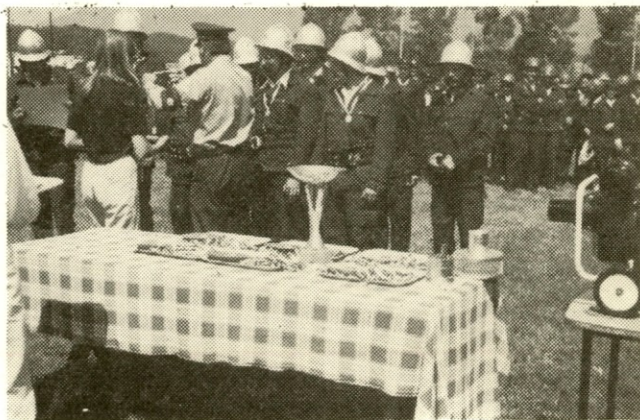

Foto: Radulovič

Žensko desetino sestavljajo: Karmen Bajec (desetar), Bernarda Dobravec, Kristina Bastič, Dragica Pranjič, Milena Rehberger, Cilka Naprudnik, Jožica Bitenc, Jožica Hercog, Marinka Hribar in Marija Ostojič.

Moška desetica: Branko Dobnik (desetar), Branko Slivar, Janez Napotnik, Drago Šavor, Marjan Ramšak, Štefan Tepeš, Miran Kropušek, Branko Pfeifer, Miran Boh, Jože Klemenc.

Poet železnih plastik

SAMOUKI KIPAR ALOJZ JERČIČ RAZSTAVLJA NA JAPONSKEM

Gorenje

V osmih velikih galerijah Japonske, te daljne, a za nas vse bolj zanimive in privlačne dežele, se s svojimi deli iz varjenega železa predstavlja kipar — samouk Alojz Jerčič. Pod naslovom „Svet Alojza Jerčiča — poeta železnih plastik“ je v okviru tedna jugoslovanske kulture že razstavljal v eni največjih tokijskih galerij Tokyo Metro Politan Art Museum in v Kyotu v Minicipial Museum of Art. Njegove kipe, ki opominjajo človeštvo pred strahotami vojne, bodo lahko spoznali tudi obiskovalci galerij v Osa-ki, Hirošimi in Kobe. S svojimi železnimi plastika-mi je še posebno blizu Japonski, deželi, kjer še vedno ljudje umirajo za posledicami atomske bombe.

Povsod je na teh razstavah vidno tudi ime naše delovne organizacije Gorenje TGO, ki je mladega umetnika v njegovih prizadevanjih, iskanju in dozo-revanju ves čas podpirala, saj je bil Alojz Jerčič naš sodelavec, pa tudi sicer je bilo pri nas, med našimi delavci, vedno dovolj posluha za iskreno umetniško ustvarjanje.

Alojz Jerčič, ki je že kot otrok začaran opazoval oblikovanje železa v ognju v kovačiji na rodni Muti, je svoj notranji svet in misli, za katere je včasih le s težavo iskal besede, prelil v železne plastike. Kljub strahotam, na katere opozarjajo, je v njegovih vijugah, podobnim japonskim pismenkam, tudi upa-nje, iskanje nove, boljše poti. Krik iz teme, takšen je bil naslov njegove velike nagrajene skulpture, iz-brane med ogromnim številom del iz vsega sveta, v Hakoni, veliki galeriji na prostem, je sedaj razstav-ljen v japonskih Alpah.

Ime Alojz Jerčič, svoji izgovorjavi so ga skušali približati tako, da so ga preimenovali v Alios, je danes poznano številnim ljubiteljem umetnosti na Ja-ponskem. Uspeh v Hakoni mu je prinesel občudo-vanje in zanimanje. Pozdravili so ga kot umetnika novih stvaritev in sprejeli medse kot izredno nadar-jenega kiparja. O njem in njegovem delu lahko be-remo v velikih japonskih dnevnikih, katerih nakla-de se približujejo milijonu. Vendar je žal med vsemi priznanji in pohvalnimi kritikami malo domačih.

Ob razstavah je želel letos Japoncem predstaviti tudi košček našega kulturnega bogatstva, vendar je bilo podpore premalo in tako še ena možnost zamujena.

B. Gorjan

SPREMEMBA TERMINSKEGA KOLEDARJA ZA SEPTEMBER 1982

Republiška tehnična inšpekcija bo v sodelovanju z našim inozemskim dobaviteljem 4. septembra 1982 v skladu z zakonskimi predpisi izvršila pregled tlačnih posod v tozdu Hladilniki in tozdu Zamrzovalniki.

Ker nam je bil na razpolago samo ta termin, smo morali spremeniti terminski koledar za mesec september.

Po terminskem koledarju je sobota, 4. september 1982, redni delovni dan, zato bomo terminski koledar spremenili tako, da bo sobota, 4. september 1981, dela prost dan za vse tozde Gorenja TGO in DSSS v Titovem Velenju. Redni delovni dan za vse tozde Gorenja TGO in DSSS v Titovem Velenju pa bo sobota, 11. september 1981.

ZAKAJ TAKO ?

OČE UMRL STOP

Več kot dve leti je delavec F. G., doma iz vasi Ivaničko Grabarje v SR Hrvatski, delal v tozdu Kuhalni aparati. Letos 2. avgusta pa je na njegov velenjski naslov prispel telegram, da mu je umrl oče.

V tozdu je dobil tri dni izrednega plačanega dopusta. Naslednjega dne so v tozdu organizirali tudi akcijo za zbiranje prostovoljnih prispevkov in nabavili venec. Predstavnika sindikalne organizacije sta se opoldne odpeljala proti vasi Ivaničko Grabarje, ki je od Titovega Velenja oddaljena okrog 200 km.

Ivaničko grabarje 9 2 1105

Gorican franjo
gubceva cesta 2b
titovo velenje

tata je umro

Po krajšem iskanju v vasi sta prišla na pravi naslov. Vendar doma o smrti očeta niso vedeli ničesar. Sodelavca F. G. ni bilo doma, materi je ob dogodku šlo bolj na smeh, oče pa je jokal.

Kdo je poslal telegram, ni niti pomembno. Prav gotovo pa si je vse izmislil F. G., da bi dobil tri dni izrednega plačanega dopusta. Šala, takšna ali drugačna, je veljala 3.910 din, kolikor jih je F. G. tudi plačal, preden mu je bila izročena delovna knjižica.

Čeprav je DO Gorenje TGO kot celota, brez upoštevanja prevzete izgube GKE, poslovala v letu 1981 pozitivno, spremenjeni pogoji gospodarjenja v letošnjem letu narekujejo, da moramo začeti z izvrševanjem vseh možnih ukrepov za izboljšanje poslovanja. Temeljni ukrepi za ozdravitev poslovanja so enotni za celo Gorenje v Titovem Velenju, cilji sanacije jasni: postopen prehod k polnemu koriščenju zmogljivosti, postopno prestrukturiranje, uravnoveženje devizno plačilne bilance na dolgi rok in seveda uspešno poslovanje od leta 1983 dalje.

Iz predloga sanacijskega programa
Gorenje TGO

Oskrba z repromaterialom

Iz devizne bilance za leto 1982 je razvidno, da potrebujemo za proizvodnjo poleg začasnega uvoza (350 mio), kooperacije (460 mio) in predvidenega nadomeščanja (780 mio) še 1.300 mio rednega uvoza, kar pomeni 110 mio na mesec ali 5 mio na dan.

V prvih dveh mesecih letošnjega leta smo uvažali za kooperacijo v glavnem zatečene zaloge repromateriala in sestavljene pomivalne stroje. Za elektroniko smo za kooperacijo uvozili dele za glasbeni stolp, ki pa se še ne proizvaja.

MALI NOGOMET

Tudi po neuspehu jugoslovanskih najboljših nogometašev na svetovnem prvenstvu v Španiji ne bo nogomet izgubil na popularnosti. Med delavci Gorenja velja resda največ zanimanja za mali nogomet, prav radi pa si ogledajo tudi srečanja na stadionu ob Jezeru, kjer se bo velenjski Rudar v novi sezoni potegoval za najvišja mesta v prvi slovenski nogometni ligi. Rudarjem, ki stopajo po novi poti, želimo veliko uspeha.

Mi pa smo dolžni še objavo rezultatov tradicionalnega turnirja v malem nogometu, ki ga vsako leto prireja TOZD Štedilniki. Turnirja se je udeležilo šest ekip, ki so dosegle naslednje izide:

I. skupina: Štedilniki : Servis 6 : 0; Servis : Galvana 6 : 4; Štedilniki : Galvana 6 : 2.

II. skupina: Avtopark : Zamrzovalniki 7 : 3; Avtopark : Elektronika 2 : 6; Elektronika : Zamrzovalniki 2 : 0.

Finale: Elektronika : Štedilniki 5 : 3; Avtopark : Servis 3 : 1. Vrstni red: 1. Elektronika, 2. Štedilniki, 3. Avtopark, 4. Servis.